

یاسای کوژاندنه‌وه و جیاکاری زهوی له‌ناو سنووری
شاره‌وانییه‌کاندا (إطفاء وإفراز الاراضی داخل حدود البلديات)

به‌ناوی خوای به‌خشنده و میهره‌بان

به‌ناوی گهل

نه‌نجومه‌نی نیشتمانیی کوردستانی عیراق

ژماره‌ی بریار: ۱۰

رۆژی بریار: ۱۹۹۸/۴/۱۵

بریار

پشت به‌و ده‌سه‌لاته‌ی به‌پیتی برگه (۳) ی ماده (۲) له‌یاسای ژماره (۱۰) ده‌ی سالی ۱۹۹۷ پیتیمان دراوه و له‌سه‌ر نه‌و بنه‌مایه‌ی که نه‌نجومه‌نی نیشتمانی کوردستانی عیراق له‌ دانیشستنی رۆژی ۱۹۹۸/۴/۱۴ ی دا یاساکاری کردوه، بریاری ده‌ره‌ینانی نه‌م یاسایه‌ماندا:

یاسای ژماره (۳) ی سالی ۱۹۹۸
یاسای کوژاندنه‌وه و جیاکاری زهوی له‌ناو سنووری
شاره‌وانییه‌کاندا (إطفاء وإفراز الاراضی داخل حدود البلديات)

ماده‌ی یه‌که‌م:

ده‌کرێ زهوی کشتوکالی و ناکشتوکالی و باغه‌کانی که مولکی ته‌واو (صرف) ی فه‌رمانگه‌کانی هه‌ریم و که‌رتی گشتی و دام و ده‌زگا‌کانی شه‌هید و ریک‌خراوه‌کانی جه‌ماوه‌ری و پیشه‌یی و کۆمه‌له‌کانی هه‌ره‌ه‌زی بیناسازین جیاکاریان تیا‌دا بکرت (إفراز) بکرتین.

وه‌ه‌روه‌ها نه‌و باغ و زه‌وییه ناکشتوکالیانه‌ی که (وه‌قف) یکی خه‌یری راست کراون و ده‌که‌ونه نیوان سنووری قوتاغی جێ به‌جیتکردنه‌وه (المرحله قید التنفیذ) له‌ره‌نگ رێژی بنه‌ره‌تی شاره‌وانییه‌کانی هه‌ریمی کوردستان به‌جۆرێک هاودژ نه‌بی له‌گه‌ل نه‌و به‌کاره‌ینانانه‌ی که بۆیان داندراوه.

ماده‌ی دووهم:

۱- مافی به‌کاره‌ینان ده‌کوژتیندریته‌وه (یطفأ) له‌زه‌وییه کشتوکالی و ناکشتوکالیه‌کانی مولکی ده‌وله‌ت که ده‌که‌ونه نیوان قوتاغی

جیبه جێکردنهوه (مرحله قید التنفیذ) له رهنگریژی بنه رتهی شاره وانیه کانی ههریمی کوردستاندا.

۲- خاوهنی مافی به کارهیتنان (صاحب الحقوق التصرفیه) لهو زهویانه به رێژهیه ک قهره بووده کریتته وه که به کسانه به (۸٪) له کۆی پانتایی نهو زهویانهی که مافی به کارهیتنانی کورژیندراوه ته وه و به ناوی نهو وه تومار ده کرئ وه ک مولکیکی ته واو (صرف).

۳- خاوهن مافی به کارهیتنان بۆی ههیه نهو پارچهیهی که پیتی دراوه جیاکاری (افرازی) بکا به مه رجیک هاودژنه بی له گه له جۆری نهو به کاربردهی که بۆی دیاری کراوه له رهنگریژی بنه رتهی شاره وانیه کاندایا.

۴- نه گهر نهو زهویانهی مافی به کارهیتنانیان تیدا کورژیندراوه ته وه و ده که ونه نیتوان ناوچه نانیشته جیبه کانه وه (مناطق غیر سکینه) خاوه نه کانیان به زهوی تر له ناوچه کانی سوکنا بوون قهره بوو ده کریتته وه له ناو سنووری شاره وانیه کانیان دا که نرخه که ی هاوسه نگبێ له گه له نهو رێژهیه دا.

ماددهی سێیه م:

۱- زهوییه کشتوکالییه کانی که مولکی ته واو (صرف) ی کهسانی سروشتی و (معنوی) ن (ته نهها کۆمه له کانی هه ره وه زی بیناسازی نه بن) که ده که ونه سنووری قوناعی جیبه جتی کردنه وه (مرحله قید التنفیذ) له رهنگریژی بنه رتهیدا، به مولک ده کریتن بۆ حکومه تی ههریمی کوردستانی عیراق، وه به ناوی شاره وانیه کانی په یوه ندیداره وه (به گۆیره ی شوینه که ی) تومار ده کریتن، نه گهر رهنگریژی ناوبراو به کارهیتنانی ناکشتوکالی بۆ دیاری کردبوو.

۲- خاوهنی نهو زهویانه به شتیه ی (عینی) قهره بوو ده کریتته وه به رێژهی ۱۲٪ له کۆی پانتایی نهو زهویانهی که به ناوی شاره وانیه وه تومار ده کریتن مافی نهو دیان ههیه که نهو پارچه ی پیتیان دراوه جیاکاری (افرازی) ی بکه ن که له گه له نهو به کارهیتنانه ی که بۆی داندراوه هاودژ نه بیت.

۳- نه گهر زهوییه کانی بکه ونه شویتنی نانیشته جتی بوون خاوه نه کانیان له شویتنی سوکنا بوون له ناو سنووری شاره وانیه کاندایا قهره بوو ده کریتته وه که هاوسه نگ بی له گه له نرخه ی نهو رێژهیه دا، وه ههروه ها ده توانن جیاکاری (افرازی) ی نهو پارچه یه بکه ن که پیتیان دراوه.

ماددهی چواره م:

بۆ گه یشتن به قهره بوویه کی دادوه رانه بۆ کهسانی په یوه ندیدار ده شی لاری بوون (اعتراض) نیشان بدن له سه ر بریاری لیژنه تاییه تمه نده جیبه جیکه ره کانی حوکمه کانی نه م بریاره له لای دادگای به رایی شویتنی عه قاره که له ماوه ی (۱۵) رۆژدا له میژوو ی ناگادار بوون به بریاره که وه، بریاری دادگاش بن بره، وه له سه ر دادگاکانیسه که به په له سه بری نه م لاری بوونانه بکه ن.

ماددهی پێنجهم:

لهسهر سه‌رۆكايه‌تی نه‌نجوومه‌نی وه‌زیرانه‌ رێنمایی پێسوست ده‌ر به‌یتنی بۆ
ناسانکاری جێبه‌جێ کردنی حوكمی نه‌و یاسایه‌.

ماددهی شه‌شم:

لهسهر وه‌زیره‌ تایبه‌تمه‌نده‌كانه‌ حوكمه‌كانی نه‌و یاسایه‌ جێبه‌جێ بکه‌ن.

ماددهی هه‌وته‌م:

نه‌م یاسایه‌ له‌ رۆژی ده‌رهێنانیه‌وه‌ جێبه‌جێ ده‌کری و له‌ رۆژنامه‌ی ره‌سمیدا بلاو
ده‌کریته‌وه‌.

جوهر نامق سالم

سه‌رۆکی نه‌نجوومه‌نی نیه‌ستانی کوردستانی عێراق